

Forfatter: Hauch, Carsten

Titel: Udrag fra En polsk Familie

Citation: Hauch, Carsten: "En polsk Familie: 1-2. - 1926", i Hauch, Carsten: *En polsk Familie: 1-2. - 1926*, udg. af POUL SCHJÆRFF, 1926-29, s. 18. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hauch01val-shoot-idm140529614486016/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: En polsk Familie: 1-2. - 1926

saae den, naar dens Virkninger nødte ham til at tænke derpaa, som et Sværmeri, der, uden Nytte for det Hele, maatte styrte den Enkelte, der viste det, i Undergang. I hans første Ungdom var det, som vi siden skulle høre, Lidenskab, der bragte ham til at tage Partie for Russerne, siden var det derimod en fast og fuldkommen Overbeviisning om, at han ene saaledes kunde virke til sit Fædrelands Fordeel, hvilken han satte i en sikker Nydelse af materielle Goder. I Følge heraf bekæmpede han ivrig Constitutionen af tredje Mai, som han troede udsprungen af et farligt Sværmeri; for at omstyrte den indlod han sig endog i en Sammensværgelse derimod, sluttede sig til de Misfornøjede ved Targowicz, og kastede sig med dem aldeles i Russernes Arme.

Det var naturligt, at han ved denne Fremgangsmaade ikke vandt sine Landsmænds Kærlighed, og selv Russernes Gunst kunde ikke beskytte ham for Følgerne heraf. Efter flere Krænkelser, som han troede ufortiente, og under hvilke den herskende Magt, efter hans Mening, ikke ivrig nok havde beskyttet ham, besluttede han endelig at modtage et Starostie i det sydlige Polen og at leve for sine Godsers Bestyrelse, hvorved det Blik han besad for Alt, hvad der laae indenfor Beregningens Grændser, kom ham vel tilpas. Han gjorde sig snart bekiendt med de bedste nyere Skrifter over Landhuusholdningen, og foretog, i Følge de Kundskaber, han saaledes tilegnede sig, som vi alt have antydet, en Mængde Forbedringer, hvorved han foregik sine Landsmænd med et gavnligt Exempel, og ikke lidet bidrog til den fuldkomnere Agerdyrkning, der nu lidt efter lidt ogsaa indføres i Polen.

Sin ældste Søn bestemte han til den militaire Løbane; virkelig havde denne ogsaa tilbragt et Par Aar, som Lieutenant i et Rytterregiment, men da

han ikke kunde vænne sig til den strenge Krigstugt, som Storfyrst Constantin fordrede, udvirkede Fæderen ved sin Indflydelse hans Afsked fra Tienesten. Denne Søn, der var den egentlige Arving til Starostens store Gods, havde han for nogle Aar siden giftet med en rig Kone, og det er ham, som vi, under Navn af Casimir, have lært at kiende.

Sin yngre Søn opdrog Starosten til Studeringer, og sendte ham, da han havde opnaaet Ynglingsalderen, til Universitetet i Warschau. Siden skaffede han ham endog Tilladelse til en Udenlandsreise, hvilket ellers i de senere Aar sielden blev tilstaaet nogen Polak. Adalbert havde nu i halvtredie Aar opholdt sig i England, paa det han, om muligt, kunde tilegne sig Noget af dette Lands praktiske Aand. Kun paa Hjemreisen aflagde han et kort Besøg i Frankerig og i Tydskland, og det var fra denne Udenlandsreise, han nu vendte tilbage.

Efterat Adalbert og Casimir havde forladt Salomons Huus, rede de hurtig til, og standsede først udenfor et just ikke stort, men dog særdeles smukt Slot, hvori det flade Tag, tilligemed en Mængde Søiler, mindede om den italienske Smag, i hvilken de polske Slotte som oftest ere byggede. Omkring denne Bolig laae flere adspredte Huse, der alle bare Præg af, at de nylig vare opførte; længere borte derimod saae man Ruiner af en overordentlig stor Bygning, hvoraf begge Fløiene vare nedrevne, og hvoraf rimeligviis Stenene vare brugte til det ny Slots Opførelse.

Neppe vare de komne ind i Gaarden, før en Mand traadte dem i Møde, hvis Haar var hvidt, men hvis Legemsbygning hentydede paa en overordentlig Kraft. »Der er Michael,« sagde Casimir, »han er bleven noget melancholsk i den senere Tid, før Resten er han endnu rask.« Michael holdt imidlertid Adal-